

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobců: a) **“VODA Z TETČIC z.s.”**, Hybešova 178, Tetčice, b) **Krajina Dluhonice, z. s.**, U Zbrojnice 46/3, Přerov V – Dluhonice, c) **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, Cejl 866/50a, Brno, zastoupen advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., Panská 895/6, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, Jeremenkova 40a, Olomouc, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**, Na Pankráci 546/56, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 4. 2021, čj. KUOK 40737/2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce c) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 9. 2021, čj. 38 A 4/2021 - 159,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 9. 2021, čj. 38 A 4/2021 - 159, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] V nynější věci se NSS zabývá řadou otázek souvisejících s výstavbou dálnice D1 v úseku mezi Říkovicemi a Přerovem. Konkrétně se NSS zabývá záměrem „D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“, jeho změnami a jemu předcházejícím závazným stanoviskem EIA vydaným na základě § 23a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

[2] Pozadí projednávané kauzy je následující. Městský úřad Přerov, stavební úřad, dne 3. 3. 2006 (pod čj. SU3229/2005-Kl) vydal územní rozhodnutí č. 32/2006 o umístění stavby pod názvem „dálnice D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“. Magistrát města Olomouce, stavební úřad, povolil změnu tohoto územního rozhodnutí na žádost nynější

osoby zúčastněné, a to rozhodnutím ze dne 19. 11. 2019, čj. SMOL/240886/2019/OS/US/Sem. Po zahájení řízení o změně územního rozhodnutí se jako dotčená veřejnost podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí přihlásila mj. řada ekologických spolků, včetně nynějších žalobců (jejich přičiněním byl také vedením řízení o změně územního rozhodnutí pověřen právě Magistrát města Olomouce). Na konci roku 2019 podali všichni tři žalobci (stejně jako další účastníci řízení) proti rozhodnutí o změně územního rozhodnutí odvolání. Žalovaný na základě podaných odvolání rozhodnutí magistrátu výrokem č. II částečně změnil (původní rozhodnutí magistrátu doplnil nebo jeho část nahradil novým zněním), ale ve zbývajících částech rozhodnutí magistrátu potvrdil. Proti rozhodnutí žalovaného podali žalobci žaloby ke krajskému soudu, který je však zamítl.

[3] Pro úplnost NSS dodává, že záměrem „D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“ se správní soudy nezabývají poprvé. Především již krajský soud o rozhodnutí magistrátu a (jiném) rozhodnutí žalovaného o odvolání proti němu rozhodoval v roce 2020. Rozsudkem ze dne 20. 10. 2020, čj. 38 A 6/2020 - 230, tehdejší rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Právě v dalším řízení žalovaný vydal nyní napadené rozhodnutí.

II. Shrnutí argumentů kasační stížnosti a vyjádření ostatních účastníků řízení

[4] Žalobce c) [stěžovatel] podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, a to z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[5] V obsáhlé kasační stížnosti (pro přehlednost NSS podrobněji rozvádí kasační námitky až níže v části III) stěžovatel vznesl několik námitek. Stěžovatel zejména namítl, že mu krajský soud upřel právo argumentovat obsahem stanovisek Správy železnic a Státní plavební správy, přestože se obsah stanovisek týkal i ochrany životního prostředí (tedy předmětu činnosti stěžovatele). Krajský soud také nesprávně schválil postup žalovaného, který zamítl stěžovatelovy návrhy na přidání čtyř nových podmínek do závazného stanoviska. Žalovaný nesprávně odmítl stěžovatelovy návrhy na přezkoumání nově změněného závazného stanoviska EIA. Návrh zimní údržby dálnice, který byl přidán do řízení po předchozím rozsudku krajského soudu, nesplňoval požadavek stanoviska EIA. Stěžovatel také opakovaně uvedl, že se krajský soud s žalobními body vypořádal jen formálně. Podstatnou část kasační stížnosti pak tvoří stěžovatelův návrh na předložení několika předběžných otázek Soudnímu dvoru EU a žádost, aby se zdejší soud vyjádřil k podmínkám, za kterých mu krajský soud uložil povinnost zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žaloby.

[6] Žalovaný a osoba zúčastněná na řízení navrhli kasační stížnost zamítnout. Ostatní žalobci naopak podpořili argumentaci stěžovatele.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

pokračování

[7] Kasační stížnost je přípustná, má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti NSS posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[8] Vzhledem k tomu, že stěžovatel podal blanketní kasační stížnost, počala 90denní lhůta pro rozhodnutí o kasační stížnosti [§ 2 odst. 2 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon)] běžet až od okamžiku, kdy stěžovatel doplnil důvody, pro které rozsudek krajského soudu napadl (§ 106 odst. 3 s. ř. s.), tj. ode dne 7. 2. 2022 (srov. obdobně ve vztahu k rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti usnesení NSS ze dne 20. 6. 2012, čj. 6 Ads 73/2012 - 17).

[9] Kasační stížnost je důvodná.

III. A. *K návrhu na předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU*

[10] Nejprve se NSS zabýval návrhem stěžovatele na položení předběžných otázek Soudnímu dvoru EU (pokud by NSS návrhu vyhověl, musel by současně přerušit řízení o kasační stížnosti).

[11] V první řadě nelze přehlédnout, že stěžovatelova obsáhlá argumentace má mnohem větší rozsah, než o kterém nyní NSS přísluší rozhodovat (pokud jde o to, zda předložit nějakou otázku Soudnímu dvoru EU). Stěžovatel totiž v kasační stížnosti také vyjadřuje svůj nesouhlas s přijetím novely zákona o posuzování vlivů na životní prostředí v podobě zákona č. 413/2021 Sb. nebo polemizuje s názory Ústavního soudu vyjádřenými v nález ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 44/18. NSS ale upozorňuje, že v úvahu připadá Soudnímu dvoru předložit jen takovou předběžnou otázku, která bude relevantní pro rozhodnutí právě řešeného sporu.

[12] Relevantní pro nynější věc je přitom jenom podstata stěžovatelova návrhu, a to konkrétně argument, že § 23a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (podle kterého bylo k nyní projednávanému prioritnímu záměru vydáno závazné stanovisko EIA ze dne 30. 11. 2016) je v rozporu se směrnicí EIA¹.

[13] V podstatě totožným návrhem téhož stěžovatele se ale NSS zabýval v nedávném rozsudku ze dne 23. 2. 2022, čj. 3 As 304/2019-79, ve věci dálničního obchvatu Frýdku-Místku. NSS si je v nynější věci vědom toho, že existují různé názory na povahu § 23a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska směrnice EIA [např. by jej bylo možné považovat nikoli za výjimku z působnosti směrnice, ale „jiné řízení“ podle čl. 2 odst. 2 směrnice; k tomu srov. Vomáčka, V., Bahýřová, L. *Zvláštní režim procesu EIA pro vybrané prioritní stavby (k novele č. 256/2016 Sb.)*. České právo životního prostředí č. 243/2016, s. 45-51]. Danou otázku ovšem již řešil třetí senát NSS ve věci

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Text s významem pro EHP), *Úř. věst.* L 26, 28.1.2012, s. 1–21.

3 As 304/2019, konkrétně bodech 25 a 26: „Důvody k předložení věci Soudnímu dvoru Evropské unie však neshledal ani Nejvyšší správní soud. Směrnice EIA v čl. 2 odst. 4 umožňuje členským státům ve výjimečných případech vyjmout určitý záměr z působnosti této směrnice, jestliže by uplatňování těchto ustanovení nepříznivě ovlivnilo účel záměru, pokud jsou splněny cíle této směrnice. V takovém případě pak směrnice EIA členským státům ukládá, aby a) zvážily, zda by nevyhovovala jiná forma posouzení; b) zpřístupnily dotčené veřejnosti informace získané jinými formami posouzení ve smyslu písm. a), informace vztahující se k tomuto rozhodnutí o vynětí a důvody, proč tato výjimka byla udělena, a c) uvědomily Komisi před vydáním povolení o důvodech tohoto vynětí a poskytly jí informace, které daly případně k dispozici vlastním státním příslušníkům. Uvedené podmínky přitom Česká republika splnila. V § 23a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí stanovila mimořádný postup posuzování vlivů na životní prostředí a uložila Ministerstvu životního prostředí povinnost zveřejnit výsledek této formy posouzení včetně jeho podkladů na internetu. Informace o vynětí a jeho důvody obsahuje veřejně přístupná důvodová zpráva k zákonu č. 256/2016 Sb., kterým byl § 23a vložen do zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že Česká republika informovala dopisem předsedy vlády ze dne 15. 6. 2016 Evropskou komisi o vynětí konkrétně určených prioritních záměrů z působnosti směrnice EIA s ubezpečením, že tyto záměry budou podléhat mimořádnému posouzení vlivů na životní prostředí, které bude respektovat požadavky směrnice EIA týkající se ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, účasti veřejnosti v navazujících řízeních a jejího přístupu k soudnímu přezkumu. Z obsahu soudního spisu rovněž vyplývá, že Evropská komise tuto informaci vzala dopisem jejího předsedy ze dne 27. 6. 2016 na vědomí. Jelikož směrnice EIA nevyžaduje pro vynětí určitého záměru z její působnosti udělení výjimky, je stěžovatelova argumentace poukazující na to, že Česká republika v této souvislosti žádnou výjimku od Evropské komise nezískala, irrelevantní.“

III. B. K upření práva argumentovat stanovisky Správy železniční dopravní cesty a Státní plavební správy

[14] Podstatou prvních dvou kasačních námitek (kterými se pro přehlednost NSS zabývá současně) je to, že krajský soud upřel stěžovateli možnost argumentovat obsahem stanovisek Správy železniční dopravní cesty, státní organizace (dnes Správy železnic, pozn. NSS), a Státní plavební správy. V žalobě stěžovatel upozorňoval, že krajský soud rozsudkem 38 A 6/2020 stanovil, že správní orgány musí převzít (doslova „přepsat“) do svých rozhodnutí podmínky uvedené v závazných stanoviscích. Přesto ani magistrát, ani žalovaný nepřevzali do svých rozhodnutí všechny podmínky plynoucí ze stanovisek SŽDC a SPS (konkrétně v rozhodnutí žalovaného, byť do něj převzal některé magistrátem opomenuté podmínky stanoviska SPS z roku 2019, stále chyběly dvě podmínky ze stanoviska SŽDC a dvě podmínky z jiného stanoviska SPS z roku 2019; srov. str. 11-14 žaloby stěžovatele).

[15] Krajský soud ale došel k závěru, že stěžovatel vůbec nebyl oprávněn těmito stanovisky a nezahrnutím jejich požadavků do rozhodnutí žalovaného argumentovat. Podle krajského soudu může stěžovatel [jako spolek podle § 70 odst. 2 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, resp. podle § 3 písm. i) bodu 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí] uplatňovat v územním řízení jen ty námitky, které

pokračování

se týkají zájmu na ochraně životního prostředí. Stěžovatelem zmiňovaná stanoviska se ale týkají železniční dopravní cesty a úpravy koryta řeky Bečvy, včetně bezpečnosti plavby, nikoliv ochrany životního prostředí.

[16] Podle stěžovatele však mají stanoviska SŽDC i SPS přesah do oblasti ochrany životního prostředí. Stanovisko SŽDC se nezabývá „jen“ koordinací výstavby dálnice a železničních staveb, ale také tím, jak při realizaci všech koordinovaných záměrů zabránit znečištění půdy a povrchové i podzemní vody v okolí. Podobně stanovisko SPS podle stěžovatele obsahuje podmínky k zabránění znečištění řeky Bečvy během stavebních prací či v případě havárie (probíhala-li by výstavba z vodní hladiny).

[17] Postavením ekologických spolků a jejich možností argumentovat se NSS zabýval již opakovaně. Ekologické spolky nejsou „univerzálními ochránci“ všech možných zájmů a mohou proto uplatňovat (ať už ve správních, nebo soudních řízeních) jen ty námitky, které se týkají ochrany přírody a krajiny, resp. ochrany životního prostředí. Zároveň je ale potřeba přihlédnout k tomu, že jak např. zákon o ochraně přírody a krajiny (především v § 2 odst. 1), tak i zákon o posuzování vlivů na životní prostředí (v § 2) vymezují „chráněné zájmy“ široce, a proto musí být široce posuzována i možnost spolků tyto zájmy chránit (srov. již rozsudek ze dne 4. 2. 2010, čj. 7 As 2/2009-80, č. 2061/2010 Sb. NSS, věc *Hnutí DUHA Jeseníky*, nebo naopak rozsudek 3 As 304/2019, body 19-20). Široce je navíc vymezen i rozsah vlivů, které se podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí posuzují (srov. § 5 tohoto zákona a především jeho první odstavec, podle kterého se posuzují jak *přímé*, tak *nepřímé* vlivy na životní prostředí).

[18] Správní orgány i správní soudy ale musí rozlišovat mezi námitkami, které se *evidentně* ochrany životního prostředí či ochrany přírody a krajiny netýkají (např. námitka zhoršení situace drobných živnostníků ve věci 7 As 2/2009) – a námitkami, *u nichž nelze jednoznačně vyloučit*, že se chráněných zájmů týkají (např. námitky ohledně ochrany před povodněmi ve věci 7 As 2/2009 nebo požární ochrany ve věci 3 As 304/2019). Zároveň ale spolky nemohou napadat závazná stanoviska jen z „preventivních důvodů“ za účelem celkového ověření jejich zákonnosti, ale musí se bránit právě proti nezákonnosti, která představuje hrozbu pro životní prostředí (opět 3 As 304/2019, bod 20). Spojitost mezi jejich námitkami a ochranou životního prostředí musí přitom buď být zjevná, nebo musí vyplývat z podkladů, které má správní orgán k dispozici, případně ji musí spolek prokázat (rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2020, čj. 8 As 193/2018-102, bod 31).

[19] Obě stanoviska, na která odkazuje stěžovatel, jsou poměrně stručná a není v nich žádná zmínka o ochraně životního prostředí. Naopak se týkají především zajištění bezpečnosti plavby, lodních dokladů, způsobilé posádky či zabezpečení bezpečnosti drážní dopravy a související infrastruktury. Ani stěžovatel v odvolání podrobněji nevysvětlil, proč argumentuje právě těmito stanovisky – naopak, domáhal se přezkumu *všech* závazných stanovisek a jen u vybraných (ne však stanovisek SŽDC a SPS) snesl i konkrétní argumenty (srov. str. 74 rozhodnutí žalovaného a str. 13 odvolání ze dne 19. 12. 2019; stěžovatel se domáhal takto přezkumu všech stanovisek proto, že si nebyl jistý, které podklady představují závazná stanoviska, a které nikoli). V tomto ohledu nelze vytýkat žalovanému, že se stěžovatelem zmiňovanými stanovisky zabýval jen minimálně. Spojením

mezi zmíněnými stanovisky a ochranou životního prostředí argumentoval stěžovatel až v řízení o žalobě, a to navíc nijak konkrétně (v podstatě jen zmínil, že při výstavbě dálnice, resp. nějaké případné havárii, by mohlo dojít k znečištění půdy a vody, v případě stanoviska SPS navíc jen v situaci, kdy by výstavba probíhala z hladiny Bečvy – jak ale již od řízení o žalobě upozorňuje osoba zúčastněná, s žádnou výstavbou z hladiny Bečvy se kvůli kolísání hladiny vody v ní ani nepočítá, srov. č. 1. 97 spisu krajského soudu).

[20] Stejně tak krajský soud mohl ve smyslu výše uvedené judikatury přesněji zdůvodnit, proč nepovažoval stěžovatelovy námitky za přípustné (přinejmenším se mohl zabývat alespoň tím, co bylo obsahem stanovisek SŽDC a SPS). Na druhou stranu nejde ale o vadu, která by měla způsobit nezákonnost rozhodnutí ve věci samé, neboť vztah mezi stanovisky a zájmy, které hájí stěžovatel, považuje v nynější věci NSS za příliš vzdálený. K znečištění životního prostředí může jistě v důsledku výstavby či havárie dojít v mnoha různých případech. To ale neznamená, že jakoukoliv oblast, ve které bylo vydáno závazné stanovisko, lze takto vzdáleně navázat na ochranu životního prostředí. Tímto postupem by se stěžovatel již příliš přibližoval pozici „univerzálního dohlázele“. Stěžovatelova argumentace zde již není příliš daleko od hypotetické situace, kterou nastiňoval ve věci 8 As 193/2018 (srov. bod 32 v cit. věci) a ve které NSS nenašel dostatečnou vazbu mezi osazením komínu výstražným osvětlením a znečištěním životního prostředí v případě havárie letadla, které by do něj mohlo narazit.

III. C. *K návrhu na zařazení čtyř nových podmínek do koordinovaného závazného stanoviska*

[21] Třetí kasační námitka se týká návrhu stěžovatele (který vznesl v odvolání proti rozhodnutí magistrátu) na zařazení celkem čtyř podmínek týkajících se významných krajinných prvků (dále též jen „VKP“) podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny do koordinovaného závazného stanoviska magistrátu ze dne 7. 2. 2019. Žalovaný jako odvolací orgán správně požádal nadřízený orgán magistrátu (kterým byl v nynější věci sám žalovaný) o potvrzení nebo změnu jeho stanoviska (k tomu srov. rozsudek ze dne 23. 9. 2010, čj. 5 As 56/2009 - 63, č. 2167/2011 Sb. NSS). Žalovaný jako nadřízený orgán pak přezkoumal koordinované závazné stanovisko magistrátu, ale stěžovatelovu návrhu nevyhověl. Stanovisko magistrátu doplnil jen o vlastní požadavky, které se týkaly nakládání s odpady, jinak bylo stanovisko magistrátu správné a v souladu se zákonem. Úvahy žalovaného potvrdil jako správné i krajský soud.

[22] Obecně NSS k přezkumu otázek řešených závaznými stanovisky připomíná, že závazné stanovisko není samostatně přezkoumatelným rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že je však závazným podkladem konečného rozhodnutí, je soudní ochrana před jeho zprostředkovanými dopady (účinky) umožněna v rámci přezkumu konečného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 s. ř. s. (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 23. 8. 2011, čj. 2 As 75/2009 - 113, č. 2423/2011 Sb. NSS). Z judikatury NSS též plyne, že i závazné stanovisko musí být odůvodněno natolik, aby z něj bylo patrné, jakými úvahami byl příslušný orgán při jeho vydání veden, z jakých podkladů vycházel a jaké skutečnosti posuzoval, obdobně jako v případě požadavků kladených na formu a náležitosti správního rozhodnutí (rozsudky NSS ze dne 25. 6. 2020, čj. 8 As 135/2018-23, věc *Spolek – Ochránci Českého lesa*, bod 31, ze dne 10. 1. 2019, čj. 1 As 375/2018-26, bod 17,

pokračování

a ze dne 22. 10. 2009, čj. 9 As 21/2009 - 150). Rolí soudu přitom není hodnotit věcnou správnost závazného stanoviska, resp. vyjadřovat svůj názor na odbornou skutkovou otázku, pokud ji považuje za dostatečně vyřešenou v samotném závazném stanovisku. Správní soudy tedy mohou hodnotit jen zákonnost, nikoliv věcnou správnost (např. rozsudky NSS ze dne 17. 3. 2017, čj. 2 As 230/2016-65, bod 40, nebo ze dne 11. 5. 2021, čj. 1 As 32/2021-64, věc *Rezidence U sv. Michala*, bod 45).

[23] K samotnému zásahu záměru do VKP pak NSS připomíná, že podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny *významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody.* V koordinovaném závazném stanovisku magistrát identifikoval celkem 6 VKP (konkrétně vodních toků – od místních potoků až po řeku Bečvu) a konkrétní objekty, jejichž stavbou by mohlo dojít k zásahu do VKP (od dálničních mostů až po přeložky potoka). Zároveň ve stanovisku změnil část podmínek stanovených k ochraně VKP v dřívějších závazných stanoviscích.

[24] První stěžovatelův návrh požadavku zněl: *„Na dotčených pozemcích VKP nesmějí být povoleny žádné účelové komunikace, trasy pro staveništní dopravu a ani parkovací plochy pro stavební stroje a dopravní prostředky.“* Jak podle žalovaného, tak krajského soudu by ale uložení tohoto požadavku bylo nadbytečné, protože *při dodržení stanovených podmínek* by nemělo dojít k poškození, zničení ani k nepřipustnému oslabení funkcí VKP jako takových. Samotný zásah do VKP je naopak přípustný. Stěžovatel ale v kasační stížnosti namítá, že zavedení požadavku do závazného stanoviska lépe naplní princip předběžné odpovědnosti a zároveň ochrání nivy šesti potoků. Naopak zhotovitele dálnice tento požadavek nezatíží.

[25] Přestože žalovaný návrh stěžovatele vypořádal stručně, nemá vůči tomu NSS v kontextu celé věci námitek. Především je třeba zdůraznit, že koordinovaným závazným stanoviskem se nestanovovaly podmínky pro ochranu VKP „na zelené louce“. Stanovisko magistrátu navazovalo na již dříve stanovené podmínky k ochraně VKP, především ty v závazném stanovisku Městského úřadu Přerova ze dne 1. 12. 2004, čj. ŽP 4159/04-Eh. Podmínky vyplývající z „přerovského“ stanoviska totiž magistrát jen částečně pozměnil (jde celkem o 9 podmínek), ale ve zbytku stanovil, že zůstávají v platnosti (srov. str. 11 rozhodnutí žalovaného). Již z těchto starých podmínek, na kterých se nyní nic nezměnilo, plyne, že VKP nesmí být dotčeny *„nad rámec vlastního tělesa dálnice a jen v nejnutnější míře v rámci manipulačního pruhu“*. Již z dříve stanovených (a stanoviskem magistrátu potvrzených) podmínek tak plyne ochrana VKP, která odpovídá § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Koneckonců zákon o ochraně přírody v tomto ustanovení připouští zásahy do VKP např. v podobě umísťování staveb. Naopak stěžovatelův návrh je formulován tak kategoricky, že by pravděpodobně samotnou výstavbu ztížil, ne-li znemožnil.

[26] Druhý návrh požadavku zněl: *„Stavba bude realizována tak, aby na území VKP nedocházelo ke znečištění půdy a vody nebezpečnými látkami.“* Podle žalovaného a krajského

soudu je navrhovaný požadavek tak obecný, že jeho uložení by bylo nadbytečné. Tento požadavek totiž vyplývá z právních předpisů (minimálně z § 4 zákona o ochraně přírody a § 17 zákona o životním prostředí). Podle stěžovatele by však bylo vhodnější konkrétní požadavek vložit rovnou do stanoviska; krajským soudem uvedená řízení na zabezpečení tohoto požadavku nestačí.

[27] Ani v tomto případě podle NSS žalovaný nepochybil. Ve svém vlastním stanovisku (jehož závěry převzal do napadeného rozhodnutí) správně poznamenal, že návrh stěžovatele směřuje trochu jiným směrem, než je samotná ochrana VKP, a že ochrana ochrana půdy a vod před znečištěním je sice důležitá, ale zabývají se jí jiné zákony (mj. zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, či zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon), které již samy o sobě stanovují povinnosti k ochraně před znečištěním.

[28] Zatřetí stěžovatel navrhl požadavek: *„Kácení dřevin rostoucích mimo les bude na pozemcích VKP provedeno jen v mimovegetačním období.“* Podle žalovaného šlo o nadbytečný požadavek, jelikož doba kácení se vyřeší až v samostatném řízení podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny po vydání změny územního rozhodnutí. Krajský soud k návrhu tohoto požadavku jen stručně uvedl, že je velmi obecný, a tím pádem nadbytečný (srov. bod 93).

[29] Stěžovatel v kasační stížnosti jednak poukázal na to, že názor krajského soudu mu není zcela srozumitelný, jednak na to, že by bylo přinejmenším vhodnější požadavek zavést do závazného stanoviska. O řízení podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny by se totiž nemusel ani dozvědět.

[30] Ani námitka ohledně třetího návrhu není důvodná. NSS nejprve pro kontext dodává, že na zákon o ochraně přírody a krajiny navazuje vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení. Podle § 5 této vyhlášky se kácení dřevin provádí *zpravidla* v období jejich vegetačního klidu. Ani zákon, ani vyhláška nepracují s *úplným* zákazem kácení mimo vegetační období, který naopak stěžovatel požaduje vložit do závazného stanoviska. To, že stěžovatelův požadavek *v tomto znění* nebyl přidán do závazného stanoviska, tak není vadou, která by měla vést k nezákonnosti rozhodnutí žalovaného.

[31] V nynější věci není ani namístě vytýkat žalovanému, potažmo krajskému soudu, že se s návrhem stěžovatele vypořádali poměrně hodně stručně. Koneckonců i ze závazných stanovisek, která předkládal sám stěžovatel k prokázání toho, že jím navrhované požadavky jsou běžnou praxí, plyne jednak, že se neukládají *úplné* zákazy kácení dřevin mimo vegetační období (naopak omezení jsou často formulována tak, že se má kácet „v nezbytné míře“ nebo „výjimečně mimo vegetační období“ apod. – srov. např. podmínky územního rozhodnutí pro dálniční obchvat Mikulova a úsek dálnice D35 Džbánov – Litomyšl, na které stěžovatel upozorňoval už v řízení o žalobě) a krom toho se kácení povoluje v samostatném řízení (ve kterém se případně vyřeší doba kácení; srov. opět obě uvedená stanoviska).

[32] Konečně stěžovatel navrhl i požadavek *„Pozemky VKP, včetně koryt vodních toků dotčených stavbou, budou po dokončení stavebních prací a do zahájení automobilového provozu*

pokračování

uvedeny do původního či přírodě blízkého stavu“. Podle žalovaného i krajského soudu je namístě navrhnout tento požadavek ne v územním řízení, ale až po provedení zásahu do VKP ve *stavebním* řízení (i když závazné stanovisko ve smyslu § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody je vydáváno zásadně pro účely umístění stavby).

[33] S tím stěžovatel nesouhlasí. Poukázal na to, že závazné stanovisko k zásahu do VKP se vydává pouze k umístění stavby, nikoliv k jejímu povolení. Všechny požadavky, které se týkají zásahů do VKP, musejí být logicky uloženy před umístěním stavby. Není zřejmé, jak by mohl zákonným způsobem návrh požadavku č. 4 ve stavebním řízení uplatnit, neboť žádné závazné stanovisko k zásahu do VKP se nevydává. Navíc by tento návrh byl (pravděpodobně) zamítnut, jelikož předmětem stavebního řízení není zásah do VKP.

[34] I s tímto, byť velmi strohým, způsobem vypořádání návrhu NSS také souhlasí. Je totiž potřeba rozlišovat mezi podmínkami, které zajišťují hodnotu a funkci VKP, a podmínkami, které se již vztahují „jen“ k pozemkům využitým při výstavbě. Podmínky prvního typu už totiž závazné stanovisko obsahuje, ať už jde o nově upravené podmínky (srov. podmínky 5 a 6 k zatravnění, osazení a rekultivaci při přeložce Dobříckého potoka na s. 11 rozhodnutí žalovaného), nebo podmínky, které pro záměr existují už od roku 2004 (jednak povinnost minimalizace zásahů již výše uvedená v bodu [25], jednak např. povinnost náhradní výsadby původních druhů stromů). Podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny VKP jako *ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability*. K ochraně pojetí VKP v tomto pojetí již podmínky směřují. Naopak požadavek stěžovatele – tak, jak jej formuloval – má skutečně své místo až ve stavebním řízení a není z něj patrná nějaká konkrétní vazba na ochranu VKP jako takového.

III. D. K návrhu na přezkum nově změněného stanoviska EIA

[35] Čtvrtá kasační námitka vychází ze stavu, který nastal po vydání rozsudku 38 A 6/2020. V reakci na tento rozsudek ministr životního prostředí stanoviskem ze dne 30. 12. 2020 změnil závazné stanovisko EIA ze dne 30. 11. 2016 tak, že dva požadavky přesunul do fáze přípravy (jeden z nich – požadavek č. 8 – přesunul přímo na základě rozsudku krajského soudu, druhý – požadavek č. 7 – na základě vlastní úvahy). Stěžovatel po změně závazného stanoviska EIA dne 15. 3. 2021 požádal o nový přezkum závazného stanoviska a navrhl jednak změny požadavků 7 a 8, jednak zajištění nové rozptylové studie, protože původní rozptylová studie z roku 2016 již zastarala (mj. s příchodem roku 2020 začaly platit nové, přísnější limity pro částice PM_{2,5}). Podobný požadavek zopakoval dne 9. 4. 2021, ale také neúspěšně.

[36] Nejprve se NSS zabýval novým požadavkem vloženým do fáze přípravy na základě úvahy ministra životního prostředí. Požadavek č. 7 zní takto: „*Předložit návrh způsobu a četnost monitorování odvádění dešťových vod*“. Stěžovatel požadoval jeho změnu v tom smyslu, aby bylo upřesněno, že návrh má být předložen ke stavebnímu řízení, aby předcházel o nejméně jeden rok zahájení terénních prací a aby posuzoval i vliv posypových solí ze zimní údržby během provozu dálnice (k tomu srov. např. str. 24 žaloby stěžovatele). Žalovaný nový přezkum odmítl a ministra o něj nepožádal, požadavek

byl podle něj stanoven správně a výhrady stěžovatele k jeho znění byly nedůvodné (srov. str. 216 rozhodnutí žalovaného).

[37] Proti tomuto postupu se stěžovatel bránil v žalobě. Krajský soud se ale s námitkou ohledně požadavku č. 7 opomenul vypořádat. V první řadě na tento žalobní bod stěžovatele v části rozsudku, ve které se zabýval žalobními body označenými jako II.F) a II.G), přímo nereagoval, nanejvýš (a i v tomto ohledu již NSS v podstatě musí vykládat body 97-101 rozsudku krajského soudu) odkázal na vypořádání podobné námitky v případě žalobce a) v jiné části rozsudku (bod 70). I tam ale krajský soud námitku odmítl, protože podle něj nebylo zřejmé, jak by se nově ukládaná podmínka mohla negativně dotknout ochrany životního prostředí. Ze žaloby stěžovatele [jako žalobce c)] přitom vztah *jím navrhovaného znění podmínky* (tedy znění, které chtěl prosadit prostřednictvím nového přezkumu) a ochrany životního prostředí zjevný je. Naopak není podstatné, zda byla krajskému soudu zřejmá nějaká návaznost *původního znění požadavku č. 7* na ochranu životního prostředí. Rozsudek krajského soudu je tedy v této části nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Bude na krajském soudu, aby v dalším řízení tento konkrétní žalobní bod vypořádal.

[38] Pokud jde o požadavek č. 8 závazného stanoviska EIA (ve znění od 30. 12. 2020), ten v nynější věci zní: „*Navrhnout vhodný způsob zimní údržby komunikace snižující využití posypových solí s ohledem na průchod dálnice D1 vnějším ochranným pásmem 2. stupně jímacího území Tovačov, Troubky, Brodek, územím chráněné oblasti přirozené akumulace vod Kvartér řeky Moravy a ochranným pásmem zdrojů přírodních minerálních vod Horní Moštěnice.*“ Stěžovatel se domáhal toho, aby se v tomto požadavku výslovně uvedlo, že návrh zimní údržby má být předložen již do územního řízení (srov. str. 23 žaloby); jinak ale považoval změnu závazného stanoviska po vydání rozsudku 38 A 6/2020 za správnou.

[39] Krajský soud pak žalobní bod ohledně návrhu na změnu požadavku č. 8 zamítl se zdůvodněním, že i když v požadavku nebylo výslovně stanoveno, že má být návrh zimní údržby předložen již do územního řízení, nemohla být dotčena práva stěžovatele (bod 101 rozsudku krajského soudu). Nový návrh totiž ještě do územního řízení předložen byl a sloužil jako podklad pro vydání závazných stanovisek (k nim srov. bod [47]).

[40] S posouzením krajského soudu se i NSS ztotožnil. Stěžovatel má pravdu, že z rozsudku krajského soudu 38 A 6/2020 (srov. zejm. bod 32) jasně plyne, že otázka zimní údržby musí být vyřešena už v územním řízení. Bylo by vhodnější, aby to plynulo už ze samotného závazného stanoviska. Přesto byl v nynějším řízení před žalovaným návrh zimní údržby předložen a stěžovatel se k němu mohl vyjádřit (což i učinil). Aniž by NSS nyní hodnotil samotný obsah návrhu zimní údržby (k tomu srov. níže část. III. E.), stěžovatelem zmiňovaná nejasnost v požadavku č. 8 nemohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.

[41] NSS též k opakovaným námitkám stěžovatele dodává, že podle § 50 odst. 3 správního řádu je správní orgán povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. NSS se ztotožňuje s názorem krajského soudu, že závazné stanovisko předložené až v odvolacím řízení *mohlo* být odvolacím správním orgánem připuštěno

pokračování

a zároveň přezkoumáno dle § 149 odst. 4 správního řádu, a to právě s odkazem na citované ustanovení (rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2019, čj. 9 As 140/2019-22, bod 35).

[42] Konečně stěžovatel namítal, že závazné stanovisko vycházelo ze zastaralé rozptylové studie (ta sloužila jako podklad pro stanovisko EIA z roku 2016 a zabývala se mj. imisemi částic PM10 a benzo[a]pyrenu), kterou bylo potřeba aktualizovat. Zároveň od roku 2020 začal platit přísnější limit pro částice PM2,5, který podle něj záměr nesplňoval. Pro úplnost NSS dodává, že v nynější věci k tomuto požadavku stěžovatele žalovaný uvedl (srov. str. 218 napadeného rozhodnutí), že se neumisťuje celý nový záměr, ale pouze jeho dílčí změny. Možné vlivy na území byly podle žalovaného posouzeny už v roce 2006. Důvodem pro předložení nových podkladů (rozptylové studie) nebylo podle žalovaného ani to, že se změnily předpisy (ohledně částic PM2,5). Zároveň se podle žalovaného s tvrzeními ohledně překročení limitů pro částice PM10 a benzo[a]pyrenu již vypořádalo závazné stanovisko na ochranu ovzduší z 20. 4. 2020, resp. stanovisko EIA z 30. 12. 2020.

[43] Krajský soud se však argumentací stěžovatele věcně nezabýval. Jednak uvedl, že se tvrzeními ohledně částic PM10 a benzo[a]pyrenu již zabýval v předchozím soudním řízení 38 A 6/2020 (mj. s odkazem na nález Pl. ÚS 44/18), jednak uvedl, že *„žalobci b) i c) nevznesli námitku nutnosti zpracování nové rozptylové studie v rámci odvolacího řízení a ani v předcházejícím soudním řízení správním, není podle krajského soudu již namístě se touto námitkou obsahově věcně zabývat v řízení nynějším“* (srov. body 97-98 rozsudku krajského soudu). Takový postup krajského soudu má ale řadu vad a způsobuje nepřezkoumatelnost rozsudku.

[44] V prvé řadě krajský soud pominul, že nález Ústavního soudu, který citoval již ve věci 38 A 6/2020, se věnoval ústavnosti § 23a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, který podle Ústavního soudu *„vylučuje dílčí participaci dotčené veřejnosti ve speciálním postupu posuzování vlivů prioritního dopravního záměru na životní prostředí pouze u úzkého okruhu dopravních záměrů, neomezuje však její právo domáhat se ochrany ústavně zaručeného práva na příznivé životní prostředí jako ústavní hodnoty a veřejného statku, stejně tak neomezuje její právo na účast v navazujících správních řízeních a postupech a soudních řízeních, ve kterých se otázka ochrany příznivého životního prostředí rovněž přezkoumá“* (srov. bod 49 cit. nálezu, zvýraznění doplnil NSS) a *„V rámci přezkumu navazujících správních úkonů v rámci řízení o opravném prostředku i v řízení před obecnými soudy má dotčená veřejnost možnost napadnout obsah závazných podkladů konečných správních úkonů; tzv. environmentální spolky a další dotčené osoby mohou opravným prostředkem a správní žalobou brojít i proti obsahu závazného stanoviska k vlivům prioritního dopravního záměru na životní prostředí“* (srov. bod 58 tamtéž). Jinak řečeno, § 23a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí omezuje účast veřejnost v samotném procesu EIA, nikoliv v navazujících řízeních. Ani citovaný nález Ústavního soudu nemůže krajský soud použít k tomu, aby se nemusel zabývat námitkami, které stěžovatel správně uplatnil v navazujícím řízení a následně je uplatnil i ve správní žalobě.

[45] Zadruhé není ani pravda, že by námitky stěžovatele nepadly v odvolacím řízení, resp. v řízení 38 A 6 /2020. Jednak stěžovatel po vydání rozsudku 38 A 6/2020 v odvolacím řízení (ve kterém žalovaný po zrušení svého rozhodnutí pokračoval) výslovně

vedl požadavek na vypracování nové rozptylové studie (se všemi důvody uvedenými výše v bodu [42], srov. č. l. 106 správního spisu). Jednak již v odvolání původně z konce roku 2019 (a následně i ve správní žalobě v řízení 38 A 6/2020) vznášel argumenty proti zákonnosti závazného stanoviska, které se opíraly o překračování imisních limitů částic PM10 a benzo[a]pyrenu. Po vydání rozsudku 38 A 6/2020 pouze svou argumentaci – jejíž jádro ale stále platilo – částečně upravil a částečně rozšířil o aktuální stav.

[46] Bude tedy na krajském soudu, aby se výše uvedenými námitkami v dalším řízení zabýval. Pokud jde o argumentaci ohledně limitů pro částice PM10 a benzo[a]pyrenu, krajský soud se musí vypořádat s tím, jak jsou obavy z jejich překročení řešeny ve stávajících stanoviscích (či podkladech k nim) k napadenému rozhodnutí. Krajský soud by měl v této souvislosti zkoumat, zda je s ohledem na běh času skutečně zapotřebí vypracovat novou rozptylovou studii, která případně zohlední tvrzené překročení samotných limitů pro tyto dvě částice. Pokud jde o argumentaci změnou limitů pro částice PM2,5, bude na krajském soudu, aby jednak posoudil, jaký vliv na případné překročení limitů PM2,5 má napadené rozhodnutí žalovaného (které není prvním umístěním dálnice, ale změnou původního rozhodnutí o umístění stavby) a případně, zda i po změně limitů ob stojí závazné stanovisko EIA (resp. jeho podklady) pro napadené rozhodnutí.

III. E. K návrhu zimní údržby dálnice

[47] Poslední „infrastrukturní“ kasační námitka se týká návrhu na zimní úpravu dálnice. Ten byl vypracován na základě výše zmíněného požadavku č. 8 závazného stanoviska EIA (po změně ze dne 30. 12. 2020). K obsahu návrhu má ale stěžovatel výhrady. Podle stěžovatele nebyl návrh zpracován tak, aby přímo reagoval na požadavek č. 8 a mj. uvedl, jakým konkrétním způsobem bude snížena spotřeba posypových solí v úsecích procházejících citlivými oblastmi. Jde naopak jen o obecný návrh, který se používá (nebo dá použít) na jakoukoliv dálnici v Česku. Z toho důvodu je podle stěžovatele vadné závazné stanovisko magistrátu (vypracované na základě návrhu zimní úpravy dálnice) ze dne 11. 2. 2021 a potvrzující stanovisko žalovaného ze dne 19. 3. 2021, stejně jako další postup žalovaného, který nezajistil opakovaný přezkum stanoviska magistrátu, který stěžovatel žádal. Návrh zimní údržby také vychází z nesprávných výpočtů ohledně toho, kolik soli se může vsakovat do půdy přímo u dálnice. Rozsudek krajského soudu je též podle stěžovatele nepřezkoumatelný, protože se v podstatě nezabýval stěžovatelskými žalobními body.

[48] Požadavek č. 8 závazného stanoviska EIA z 30. 12. 2020 v nynější věci zní: *„Navrhnout vhodný způsob zimní údržby komunikace snižující využití posypových solí s ohledem na průchod dálnice D1 vnějším ochranným pásmem 2. stupně jímacího území Tovačov, Troubky, Brodek, územím chráněné oblasti přirozené akumulace vod Kvartér řeky Moravy a ochranným pásmem zdrojů přírodních minerálních vod Horní Moštěnice.“*

[49] Krajský soud k tomu uvedl, že z požadavku č. 8 závazného stanoviska EIA „*nevyplyvá, že by podmínkou návrhu zimní údržby bylo zajištění využití posypových solí pod běžné množství; nově uložená podmínka totiž obecně zavazuje předložit návrh způsobu zimní údržby snižující využití posypových solí, z čehož lze mj. dovodit, že návrh má a může*

pokračování

obsahovat takový způsob zimní údržby dálnice, který bude zahrnovat technické kroky, které např. s využitím soli na určitém úseku nebudou ani počítat“ (srov. bod 103). Zároveň stěžovateli vytkl, že argumentoval jen obecně a z jeho žaloby nebylo jasné, jak konkrétně je ohrožen zájem na ochraně životního prostředí.

[50] Ani tato kasační námitka není důvodná. NSS souhlasí s osobou zúčastněnou na řízení a žalovaným, že z požadavku č. 8 nevyplyvá, že by musel být předložen zcela konkrétní návrh zimní údržby pro celý úsek dálnice (pokud by to i u nynějšího úseku dálnice D1 bylo vůbec možné). Stejně tak z požadavku podle NSS neplyne, že by návrh musel umožňovat použití nanejvýš takového množství posypové soli, se kterým pracuje stěžovatel (0,5 kg NaCl/m² zpevněné plochy). Z požadavku č. 8 závazného stanoviska EIA podle NSS především vyplývá, že návrh musí reagovat na existenci několika ochranných pásem a oblastí vod v okolí plánované dálnice a s ohledem na to stanovit *vhodný* postup zimní údržby. To ale předložený návrh v nynější věci splňuje.

[51] Návrh jednak popisuje, jaká opatření byla přijata už při vydávání původního územního rozhodnutí v roce 2006 (v místech, kde dálnice zasahuje do ochranných pásem, bude voda odváděna do kanalizace a dále do recipientů mimo ochranná pásma), jednak upřesňuje (i nad rámec samotného požadavku č. 8), že do jednoho ochranného pásma po jeho zmenšení již dálnice nezasahuje vůbec (srov. bod 3.2. návrhu). Především pak i pro každou část dálnice v nynějším záměru uvádí limity koncentrace soli podle nařízení č. 401/2015 Sb. a vysvětluje, že i při použití většího množství soli, než je obvyklé (ale se kterým pracuje jen preventivně pro účely výpočtu), nebudou překročeny limity stanovené nařízením (srov. body 5.1.1. a 5.1.2. návrhu).

[52] K námitce, že návrh počítá s tím, že do vodních toků bude odváděno jen asi 80 % roztoku soli a zbytek se bude vsakovat v místě dálnice, se již opakovaně v nynější věci vyjadřovala osoba zúčastněná. Především už v replice k žalobě vysvětlovala, že právě proto, že dálnice prochází i ochrannými pásmy podzemních vod (byť je jich méně, než uvádí stěžovatel), byla dálnice „vymyšlena“ tak, aby voda z povrchu dálnice nezůstávala na místě a nevsakovala se v okolí. NSS uznává, že zpracovatel návrhu mohl použití koeficientu lépe vysvětlit. Jak z návrhu zimní údržby, tak ze správního spisu a přiložené komunikace je ale zřejmé, že jeho použití byl především nezbytný krok vyžadovaný technickými předpisy. Ve skutečnosti budou povrchové vody z dálnice odděleně sváděny mimo území chráněných podzemních vod.

[53] Konečně stěžovatel upozornil na dvě nádrže (SO 343 a SO 337), do kterých má být voda z dálnice sváděna a které mají podle stěžovatele (ten vychází z dosud vydaného nepravomocného stavebního povolení magistrátu) i vsakovací funkci (s tím ale nesouhlasí osoba zúčastněná – podle ní mají nádrže nepropustná dna). NSS k této námitce dodává, že výsledek stavebního řízení o těchto objektech nemůže mít vliv na územní řízení, resp. to, zda návrh zimní údržby připravený pro územní řízení splnil požadavky závazného stanoviska (stejný návrh je navíc i podle stěžovatele podkladem pro stavební řízení o těchto objektech).

[54] Poslední část kasační stížnosti se vztahuje k výroku V rozsudku krajského soudu o vyměření soudního poplatku za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, kterou stěžovateli uložil krajský soud.

[55] Podle § 9d odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí *soud i bez návrhu rozhodne o přiznání odkladného účinku žalobě nebo o předběžném opatření podle soudního řádu správního. Soud přizná žalobě odkladný účinek nebo nařídí předběžné opatření, hrozí-li nebezpečí, že realizací záměru může dojít k závažným škodám na životním prostředí.* Podle stěžovatele se tento postup liší od rozhodování o odkladném účinku podle § 73 s. ř. s., protože soud musel v nynější věci o odkladném účinku rozhodovat i bez návrhu. Neměl proto vyměřovat soudní poplatek (i když v žalobě stěžovatel uvedl, že žádá o přiznání odkladného účinku) – tím jenom znesnadňuje pozici stěžovatele jako ekologického spolku. Ten navíc žádné konkrétní argumenty pro přiznání odkladného účinku nesl, nezavázal tím tedy krajský soud k tomu, aby se s nimi vypořádal. Pouze krajskému soudu podal podnět k rozhodnutí o odkladném účinku.

[56] Podle položky 20 přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, je podání návrhu na odkladný účinek ve správním soudnictví zpoplatněno poplatkem ve výši 1000 Kč. Právě stěžovateli [a žalobci b)] krajský soud tento poplatek vyměřil. K argumentaci stěžovatele NSS především dodává, že má na jedné straně pravdu, že v samotné žalobě neuvedl žádnou konkrétní argumentaci k „návrhu“ (stěžovatel konkrétně uvedl, že „žádá“, aby soud podle § 9d odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí přiznal žalobě odkladný účinek do 30 dní). Za takové situace by bylo možné (i když by vzhledem k formulaci stěžovatelovy „žádosti“ šlo o hraniční situaci) uvažovat o tom, že stěžovatel ještě nepodal konkrétní návrh, se kterým by se nad rámec povinného postupu podle § 9d odst. 2 musel krajský soud konkrétně vypořádat. To ale stěžovatel již učinil ve své několikastránkové replice k vyjádření osoby zúčastněné a snesl v ní řadu důvodů, na základě kterých měl za to, že krajský soud má odkladný účinek přiznat (k tomu srov. č. l. 84 soudního spisu a bod 8 usnesení krajského soudu o odkladném účinku ze dne 12. 8. 2021, čj. 38 A 4/2021 - 106). Stěžovatel tedy sice argumentoval pro přiznání odkladného účinku v řízení, ve kterém by krajský soud byl tak či tak povinen o odkladném účinku rozhodovat, učinil to však v podstatě svébytným návrhem. Krajský soud tedy nepochybil, když uložil stěžovateli povinnost zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku (k tomu srov. též ve věci stěžovatele rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 8. 2016, čj. 30 A 92/2016 - 147).

[57] Na druhou stranu NSS krajskému soudu připomíná, že i jeho vlastní rozhodování – byť o odkladném účinku žaloby a soudním poplatku – musí být pro účastníky řízení srozumitelné a předvídatelné. To, že svůj obrat ve věci soudního poplatku (ve věci 38 A 6/2020 totiž soudní poplatek k prakticky stejnému „podnětu“ v žalobě neuložil) stěžovateli v podstatě nevysvětlil (srov. bod 109 rozhodnutí krajského soudu), není zcela šťastné.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[58] NSS proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozhodnutí.

[59] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. dubna 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu